

ליבסקינד, אהרן ('דולק')

(1942-1912)

(Aharon Liebeskind). לוחם מחתרת. מנהיג 'החלוץ הלוחם' בקרקוב. ל' נולד בכפר זביז'וב (Zabierzow) שליד קרקוב, ולמד משפטים באוניברסיטת קרקוב. ב-1938 נהיה למזכיר קו קרקוב של תנועת 'עקיבא' שבה היה חבר מגיל 14. מראשית 1939 היה מזכיר ארצי של התנועה, ובתוקף תפקידו התגורר עד פרוץ המלחמה בורשה, אך ביתו היה בקרקוב. הוא הוסיף לעמוד בראש התנועה בעירו ואף השלים את עבודת הדוקטור שלו. כבר בראשית כיבוש פולין בידי הגרמנים גרס ל', שאין ליהודים סיכוי לחיות במשטר הכיבוש, ולפיכך פעל להוציא את חבריו מפולין. הוא עצמו – דמות כריסמטית ונערץ על חבריו וחניכיו – ויתר על רשיון עלייה לארץ-ישראל, כי לא רצה לנטוש בעת רעה את משפחתו וחניכיו. מדצמבר 1940 עבד ל' כאחראי להכשרה המקצועית וללימוד חקלאות באיזור קרקוב מטעם 'העזרה העצמית היהודית' – ארגון סעד שמרכזו היה בקרקוב. ל' ניצל את מעמדו לפעולותיו במחתרת היהודית בעיר, שהוא היה ממייסדיה ומראשיה. במעטפות הרשמיות של 'העזרה' הפיץ כרוזים, העביר כסף לחברים, דאג למימון החווה החקלאית בקופליני (Kopalin) שניהל שמשון דרנגר ושהיתה כיסוי לפעילות מחתרתית, וניצל את ניידותו ליצירת הקשר עם החברים במקומות השונים ולחיזוקו. אחרי הגירוש מגטו קרקוב ביוני 1942 הגיע ל' לכלל מסקנה, כי נותרה רק דרך המאבק החמוש – למרות שאינה נותנת סיכוי להישרדות. ל' מיוחסת האמרה: 'הלוחמים היהודים לוחמים על שלוש שורות בהיסטוריה'. הוא יזם התארגנות רחבה של ארגון לוחם בקרקוב, והתקשר עם ראשי תנועות הנוער החלוציות בעיר. קשר הדוק ביותר היה בינו ובין אברהם לייבוביץ ('לאבאן'), איש 'דרור', ושניהם היו מפקדי הארגון ('הארגון הלוחם של הנוער היהודי החלוצי', ובקיצור – 'החלוץ הלוחם'). בנובמבר 1942, משעלו על עקבותיו, עבר ל' עם מיפקדת הארגון לחלק ה'ארי' של העיר. הוא חידש את הקשר – שנותק אחרי נסיון נפל בספטמבר 1942 לצאת ליערות – עם הפפ"ר ('מפלגת הפועלים הפולנית' [הקומוניסטית] PPR, Polska Partia Robotnicza) ועם הקבוצה היהודית שלה שבפיקודו של העשעק (צבי) באומינגר, במטרה להוציא לפועל פעולה רבת-היקף נגד הגרמנים בתוך קרקוב. ב-22 בדצמבר 1942 תקפו 'החלוץ הלוחם' והיחידה היהודית של הפפ"ר יעדים של הגרמנים בקרקוב, והסבו אבידות רבות לגרמנים. ואולם, בעקבות הפעולה נתפסו מיפקדת 'החלוץ הלוחם' ורוב חבריו, וב-24 בדצמבר נתפס ל' בבונקר המיפקדה, ואחרי קרב פנים אל פנים נהרג.